

documentary analysis were used as research tools. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics such as mean, standard deviation, median and percentage. Qualitative data were analyzed by content analysis. The research findings were as follows:

1) The evaluation model comprised of 1. The evaluation objective 2. Operational indicators had 8 components including health policy, budget, staff, health related environment, school management, health services, the improvement of student's behavior towards health and students health status. 3. The participatory evaluation was used to evaluate the health promotion school. 4. Evaluate the standard by using the rubric score to evaluate the school health promotion indicators. The developed evaluation model is considered to be effective because 1. it can be applied in a real situation 2. it covers all indicators and factors and 3. after using the evaluation model the physical health, mental health and social health of the students as well as their health behavior improved.

Keywords : Health promotion school, Evaluation

บทนำ

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมพื้นฐานสถาบันหนึ่ง
มีหน้าที่พัฒนาคน เพื่อช่วยให้คนมีศักยภาพ และสามารถดำรง
ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โรงเรียนจึงเป็นศูนย์กลางของการ
พัฒนาคนในทุกๆ ด้าน แนวคิดใหม่ในการพัฒนาสุขภาพเด็ก
ควบคู่ไปกับการศึกษาจึงเกิดขึ้น โดยมุ่งหวังที่จะให้โรงเรียนเป็น
จุดเริ่มต้นของการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องให้แก่เด็ก
และให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่
เหมาะสม และพัฒนาสุขภาพที่ดีให้กับผู้ปกครองและสมาชิกใน
ชุมชน¹ ดังนั้นจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดกระบวนการพัฒนา
โรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิต
ที่ดี ภายใต้หลักการบูรณาการแนวคิดการปฏิรูปทั้งด้านการศึกษา
และด้านการสร้างระบบสุขภาพสู่ความยั่งยืน ตามแนวทาง
การดำเนินงานที่เรียกว่า โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งมีความ
สำคัญกับการพัฒนาสุขภาพของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคน
ควบคู่กับการจัดการศึกษา²

จากการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ถึงปี พ.ศ. 2551 มีโรงเรียนผ่านเกณฑ์ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพถึงร้อยละ 92.5³ แต่ยังคงพบว่ามีนักเรียน มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร ที่เสี่ยงต่อการทำลายสุขภาพ ซึ่งจากการสำรวจภาวะสุขภาพนักเรียนในประเทศไทย พ.ศ. 2551 ของ Department of health, Ministry of Public Health⁴ พบว่าเด็กวัยเรียน (อายุ 6-14 ปี) มีภาวะโภชนาการ เกินร้อยละ 12.7 (เกณฑ์ของกรมอนามัยไม่เกินร้อยละ 7) และจากการสำรวจของ National Statistical Office⁵ ซึ่งได้

ทำการสำรวจพฤติกรรมมารดาและสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2548 พบว่ากลุ่มเด็กวัยเรียนร้อยละ 50 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารเป็นบางครั้ง นอกจากนี้จากการสำรวจสุขภาพนักเรียนไทยของ Department of Disease Control, Ministry of Public Health⁶ โดยทำการสำรวจเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 1-4 อายุระหว่าง 13-15 ปี จำนวน 2,767 คนทั่วประเทศโดยใช้แบบสอบถามขององค์การอนามัยโลก ปี 2551 พบว่าเด็กนักเรียนร้อยละ 8.5 เคยมีความคิดจริงจังในการพยายามฆ่าตัวตาย ร้อยละ 76.5 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ครั้งแรกมากกว่าสิบปีเล็กน้อยมาก่อนอายุ 14 ปี ส่วนกรณีบุหรืเด็กนักเรียนร้อยละ 73.3 เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอายุน้อยกว่า 13 ปี นอกจากนี้ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ พบว่าเด็กนักเรียนชาย ร้อยละ 7.2 และเด็กนักเรียนหญิง ร้อยละ 5.6 ระบุว่าเคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อน สำหรับโรงเรียนวัดท่าพุดเป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในระดับเหรียญทองแดง ซึ่งเป็นการผ่านเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน และจากการสำรวจสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนวัดท่าพุดของ Tapood health promotion hospital⁷ โดยทำการสำรวจนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 895 คน พบว่านักเรียนมีภาวะโภชนาการเกินร้อยละ 14.3 และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามสุขบัญญัติแห่งชาติเพียงร้อยละ 46.3

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงถึงการดำเนินงาน ของ
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ไม่ประสบความสำเร็จบรรลุตาม
เป้าหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพราะการดำเนินงาน

ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัด ยังขาดการจัดกิจกรรมที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการป้องกันปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพของเด็กนักเรียน เมื่อพิจารณาในด้านการประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ผ่านมาพบว่าเป็นการประเมินตามตัวชี้วัด 10 องค์ประกอบ เน้นการตรวจสอบการบริหารจัดการ และกระบวนการของกิจกรรมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ส่วนใหญ่เป็นการประเมินจากเอกสารและเป็นการประเมินแบบสรุปผลรวม (Summative Evaluation) ขาดการประเมินอย่างเป็นระบบ มีการประเมินเฉพาะผลไม่ได้ประเมินเหตุ ทำให้ทราบแต่เพียงความสำเร็จในเชิงปริมาณ และผลการประเมินก็ไม่ได้สะท้อนภาพที่เป็นจริง ซึ่งจะเห็นได้จากมีโรงเรียนผ่านเกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเกือบทุกโรงเรียน แต่นักเรียนยังมสุขภาพที่ไม่ดีและมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งขาดการประเมินอย่างต่อเนื่อง คือมีการประเมิน 2 ปี / ครั้ง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ไม่ทราบแน่ชัดถึงวิธีการปรับปรุง และการแก้ไขงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทำให้ผลการประเมินมีบทบาทน้อยในการพัฒนา ปรับปรุงโครงการ ตลอดจนการเป็นฐานข้อมูลความรู้เพื่อการตัดสินใจในการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่องจากสภาพปัญหาของการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่กล่าวมา จึงควรพัฒนารูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินการดำเนินงาน
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการ
ประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วม
อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการประเมินการดำเนินงาน
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยดำเนินการ
พัฒนาารูปแบบการประเมินโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อให้ผู้ที่
เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้เข้ามามี

ส่วนร่วมในการพัฒนา โดยเริ่มจากการสำรวจสภาพปัญหา และความต้องการในการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการประเมิน พร้อมกับการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิด การพัฒนาสุขภาพ แนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ แนวคิดการพัฒนารูปแบบการประเมิน และแนวคิดการประเมินแบบมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดโครงสร้างรูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ซึ่งการพัฒนา รูปแบบการประเมินในครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนา รูปแบบการประเมินตามแนวคิดของ Karnjanawasi⁸ และ Nevo⁹ ประกอบด้วย 1) เป้าหมายของการประเมิน 2) สิ่งที่มี ประเมิน และ 3) วิธีการประเมิน และ 4) เกณฑ์การตัดสินการ ประเมิน โดยใช้เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation-Influence-Control: AIC) เพื่อกำหนด เป้าหมายของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน ตัวชี้วัด เครื่องมือ แหล่งข้อมูล และเกณฑ์การตัดสินการประเมิน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) สำหรับพื้นที่ในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกพื้นที่แบบเจาะจง (Purposive sampling) ที่โรงเรียนวัดท่าพุด (นครผลประชานุกูล) ตำบลไร่จึง อำเภอสามปราน จังหวัดนครปฐม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และการพัฒนารูปแบบการประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ตัวแทนชุมชน และผู้ประเมินภายนอก จำนวน 16 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง
2. กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขด้านการศึกษา และด้านการประเมินด้านละ 3 คน รวมจำนวน 9 คน
3. ทีมผู้ประเมิน ประกอบด้วยตัวแทนทั้งในและนอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน

ตัวแทนชุมชน และผู้วิจัย จำนวน 12 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

4. กลุ่มตัวอย่างในการประเมินประสิทธิผลด้าน
ความเป็นประโยชน์ในเรื่องของสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ
ใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล – มัธยมศึกษา
ชั้นปีที่ 3 จำนวน 1,175 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีจำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

2. ประเด็นการประชุมกลุ่มที่ใช้เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC) มีหัวข้อเรื่องในการประชุมกลุ่ม 6 ประเด็น ประกอบด้วย สภาพปัญหา ความต้องการ เป้าหมาย องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การตัดสินใจ ประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

3. แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมิน และคู่มือการใช้รูปแบบการประเมิน เป็นการประเมินกรอบแนวคิดองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินและประเมินตัวชี้วัดแต่ละองค์ประกอบของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ว่ามีความครบถ้วน ชัดเจนตามหลักการประเมิน และมีความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ตามองค์ประกอบหรือสิ่งที่มุ่งประเมินของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน มีจำนวน 15 ข้อ สำหรับคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน มีจำนวน 7 ข้อ เป็นการประเมินความครอบคลุม ความชัดเจน และความเหมาะสมเนื้อหาของคู่มือการใช้รูปแบบการประเมิน

4. แบบบันทึกภาวะโภชนาการ ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข แบบบันทึกสมรรถภาพทางกาย ของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แบบประเมินจุดแข็งจุดอ่อน (SDQ) ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 25 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 3 ระดับ (rating

scale) แบ่งออกเป็น ไม่จริง จริงบ้าง และจริงแน่นอน แบบ
บันทึกการช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มีรายละเอียดเกี่ยวกับ
พฤติกรรมการณ์รบกวน รังแก สาเหตุผู้ที่เกี่ยวข้อง และการดำเนิน
การของโรงเรียน และแบบประเมินพฤติกรรมสุขภาพตาม
สุขบัญญัติแห่งชาติ ของกองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการ
สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะ
เป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ (rating scale) แบ่งออก
เป็นปกติประจำ ไม่แน่นอน และไม่ปกติ

5. ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการประเมินในเรื่องของรูปแบบการประเมินสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ และให้ผลการประเมินที่ครอบคลุมและถูกต้องตรงตามสภาพจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการประเมิน
การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มี
โครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพ

2. พัฒนารูปแบบการประเมินการดำเนินงาน
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน โดยใช้
เทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC)

3. นำร่างรูปแบบการประเมินและคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความครบถ้วนชัดเจน และความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินและคู่มือการใช้รูปแบบการประเมิน

4. นำรูปแบบไปใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2. วิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบการประเมิน
การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่าง
ยั่งยืน ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective
congruence: IOC)

3. วิเคราะห์ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการ

4/8/60 BE 11:17 AM

1. รูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

รูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เป็นรูปแบบที่ได้จากกระบวนการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์และสังเคราะห์จากสภาพปัญหาและความต้องการในการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 1) เป้าหมายของการประเมิน 2) สิ่งที่จะประเมิน 3) วิธีการประเมิน และ 4) เกณฑ์การตัดสินการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Karnjanawasi⁸ และ Robbins¹⁰ ที่กล่าวถึงรูปแบบการประเมินว่าเป็นกรอบแนวคิด แนวทาง หรือแบบแผนในการประเมินที่สามารถนำไปเป็นแนวทาง สู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจประกอบด้วยรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล สัญลักษณ์ และหลักการของการประเมินเพื่อกำหนดสาระสำคัญของการประเมินและมุ่งนำเสนอแนวทางการประเมินสำหรับนำไปสู่การปฏิบัติการประเมินได้จริง ซึ่งรูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการประเมินมีส่วนสอดคล้องกับแนวคิดของ Nevo⁹ ที่ได้กล่าวถึงคำถาม 10 ประการที่มักปรากฏในแนวคิดการประเมิน คือ 1) นิยามของการประเมินคืออะไร 2) การประเมินทำหน้าที่อะไร 3) วัตถุประสงค์ของการประเมินคืออะไร 4) สารสนเทศที่ต้องใช้ในการประเมินคืออะไร 5) ใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสินการประเมิน 6) ใครคือผู้ให้ผลการประเมิน 7) กระบวนการในการประเมินคืออะไร 8) วิธีการในการประเมินคืออะไร 9) ใครคือผู้ทำการประเมิน และ 10) มาตรฐานในการตัดสินการประเมินควรเป็นอย่างไร มีข้อค้นพบในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

เป้าหมายของการประเมินเป็นองค์ประกอบสำคัญประกอบหนึ่งของการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพราะเป้าหมายเป็นตัวกำหนดทิศทางในการดำเนินการประเมิน และเป็นการตอบคำถามว่าประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพไปทำไม (Why) สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป้าหมายการประเมินเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และเพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงาน

5.3.4 พฤติกรรมสุขภาพ พบว่าหลังจากการใช้รูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน นักเรียนมีการปฏิบัติพฤติกรรมตามสุขบัญญัติแห่งชาติที่ตีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.3 เป็นร้อยละ 81.0 ในทางกลับกันนักเรียนมีการปฏิบัติพฤติกรรมตามสุขบัญญัติแห่งชาติในระดับที่ไม่ดีลดลงจากร้อยละ 1.7 เหลือร้อยละ 0.0

5.3.2 สุขภาวะทางจิต วัดจากการคัดกรอง

4/8/60 BE 11:17 AM

4/8/60 BE 11:17 AM

ประกอบของการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้ง 8 องค์ประกอบ 21 ตัวชี้วัด และให้ผลการประเมินถูกต้องตรงสภาพจริง เนื่องจากการประเมินมีกระบวนการรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์ ภาพถ่ายภาพกิจกรรม และจากเอกสารต่างๆ ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อยืนยันและมั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงสภาพจริง ซึ่งสารสนเทศที่ได้มีข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2.3 ความเป็นประโยชน์

สำหรับความเป็นประโยชน์คือผลที่ได้จากการใช้รูปแบบการประเมิน ซึ่งพิจารณาจากนักเรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งหลังจากการนำรูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนมาใช้ พบว่าในภาพรวมนักเรียนมีสุขภาวะที่ดีขึ้นทั้งทางกาย ทางจิต และทางสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการใช้รูปแบบการประเมิน แม้ว่านักเรียนจะมีสุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางจิต และสุขภาวะทางสังคมที่ดีขึ้นไม่มากนักแต่ก็มีแนวโน้มที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบที่เปิดโอกาสให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของการดำเนินงานและการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ริเริ่มจัดการให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนทุกฝ่ายในโรงเรียน ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
2. ในการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพใช้วิธีการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคคลภายใน ประกอบด้วย บุคลากรในสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพกับบุคคลภายนอก ดังนั้นทางโรงเรียนจำเป็นต้องสรรหาบุคคลภายนอก เช่น นักวิชาการ หรือนักประเมิน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการประเมิน
3. ในการนำรูปแบบการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนไปใช้ ผู้ที่

เกี่ยวข้องกับการประเมินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
ควรรีกรศึกษาเครื่องมือการใชัรูปแบบการประเมินให้มีความเข้าใจใน
เรื่องของเป้าหมายของการประเมิน สิ่งที่มีงประเมิน และวิธีการ
ประเมิน เพื่อให้สามารถนารูปแบบไปใชัได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบนี้ไปทดลองใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการประเมิน
2. ควรมีการนำแนวคิดการประเมินแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการพัฒนาการประเมินในประเด็นอื่นๆ เช่น การประเมินโครงการต่างๆ ของสถานศึกษา หรือของสาธารณสุข เป็นต้น

References

1. Department of health, Ministry of Public Health. Guidelines for operation a school health promotion. Nontaburi: Agricultural co-operative printing demonstrations of Thailand; 2002. (in Thai).
2. Jeersakul S, Kannakam N. The new health promotion school for school health services Thai Journal of Health Promotion and Environmental. 2008; 22(1): 11-18. (in Thai).
3. Department of health, Ministry of Public Health. Report on health promotion in school: a case study.of Thailand. Nontaburi: agricultural co-operative printing demonstrations of Thailand; 2008. (in Thai).
4. Department of health, Ministry of Public Health. The report of student health survey in Thailand 2008. Nontaburi: Agricultural co-operative printing demonstrations of Thailand; 2009. (in Thai).
5. National Statistical Office. Summary of the population behavior and health care survey 2005 Bangkok : Text and Journal Publication Co., LTD; 2006. (in Thai).

- ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 (ม.ค. - เม.ย.) 2560
Volume 18 No. 1 (Jan - Apr) 2017